

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA
NACIONALINIS EGZAMINŲ CENTRAS

Tarptautinis pilietinio ugdymo ir pilietiškumo tyrimas ICCS 2016

Rezultatų pristatymas

Dr. Rita Dukynaitė,
IEA generalinės asamblėjos narė
Mindaugas Stundža,
NEC Mokinių pasiekimų tyrimų ir
analizės skyriaus vedėjas

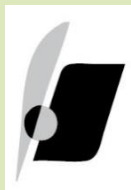
2017 11 10

IEA ICCS tyrimą inicijuoja Tarptautinė švietimo pasiekimų vertinimo asociacija (angl. *International Association for the Evaluation of Educational Achievement*)

IEA ICCS tyrimą koordinuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija

IEA ICCS tyrimą vykdo Nacionalinis egzaminų centras

Tyrimas ICCS (angl. International Civic and Citizenship Education Study) – tai tarptautinis pilietinio ugdymo ir pilietiškumo tyrimas

Iš dalies tyrimą finansavo **Europos Komisija**

Tiriamoji populiacija – 8 klasės mokiniai

Lietuvoje tyrime dalyvavo:

Momokoji kalba	Mokyklų sk.	Mokinių sk.
Lietuvių k.	130	2767
Lenkų k.	30	356
Rusų k.	27	508
Iš viso	187 (183)	3631

ICCS tyrimo tikslas ir samprata

Tarptautinio pilietinio ugdymo ir pilietiškumo tyrimo tikslas – ištirti, kaip jauni žmonės yra pasirengę atlikti savo kaip piliečių vaidmenį. Tyrimo metu renkama informacija apie mokinių pilietines žinias ir supratimą, nuostatas ir su pilietiškumu susijusią elgseną.

Pilietinis ugdymas – tai procesas, kuriame dalyvauja įvairūs formalūs ir neformalūs socializacijos tarpininkai, vienaip ar kitaip darantys įtaką pilietiniam jaunuolių ugdymui.

Pilietiškumas – tai žinios ir nuostatos apie dalyvavimą pilietiniame ir visuomeniniame gyvenime ir šio dalyvavimo būdus, žmonių tarpusavio sąveiką, bendruomenių formavimąsi.

Pilietinės žinios apima ne tik konkrečių faktų išmanymą, bet ir jų supratimą bei taikymą.

ICCS rezultatų pasiskirstymas

Šalys	Klasė	Amžiaus vidurkis	Rezultatų vidurkis
Danija	8	14,9	586 (3,0) ▲
Taivanas	8	14,1	581 (3,0) ▲
Švedija	8	14,7	579 (2,8) ▲
Suomija	8	14,8	577 (2,3) ▲
Norvegija (9)	9	14,6	564 (2,2) ▲
Estija	8	14,9	546 (3,1) ▲
Rusija	8	14,8	545 (4,3) ▲
Belgija (Flandrija)	8	13,9	537 (4,1) ▲
Slovėnija	8	13,8	532 (2,5) ▲
Kroatija	8	14,6	531 (2,5) ▲
Italija	8	13,8	524 (2,4) ▲
Nyderlandai	8	14,0	523 (4,5)
LIETUVA	8	14,7	518 (3,0)
Latvija	8	14,8	492 (3,1) ▼
Malta	9	13,8	491 (2,7) ▼
Bulgarija	8	14,7	485 (5,3) ▼
Čilė	8	14,2	482 (3,1) ▼
Kolumbija	8	14,6	482 (3,4) ▼
Meksika	8	14,1	467 (2,5) ▼
Peru	8	14,0	438 (3,5) ▼
Dominikos Respublika	8	14,2	381 (3,0) ▼
ICCS 2016 vidurkis		14,4	517 (0,7)
Šalys, neatitikusios imties reikalavimų			
P. Korėja	8	14,0	551 (3,6) ▲
Š. Reinas-Vestfalija (Vokietija)	8	14,3	519 (2,7) ▲
Honkongas	8	13,9	515 (6,6) ▲

Lietuvos rezultatas – 518 skalės taškų, statistiškai nereikšmingai aukščiau už ICCS vidurkį

Šalys, kurių rezultatai panašūs į Lietuvos mokinių pasiekimus:

- Italija
- Nyderlandai
- Š. Reinas-Vestfalija (Vokietija)
- Honkongas

Lietuva užima:

11–13 poziciją iš 21 šalies dalyvės, tenkinusios imties reikalavimus

arba

11–15 poziciją iš 24 šalių, dalyvavusių tyrime

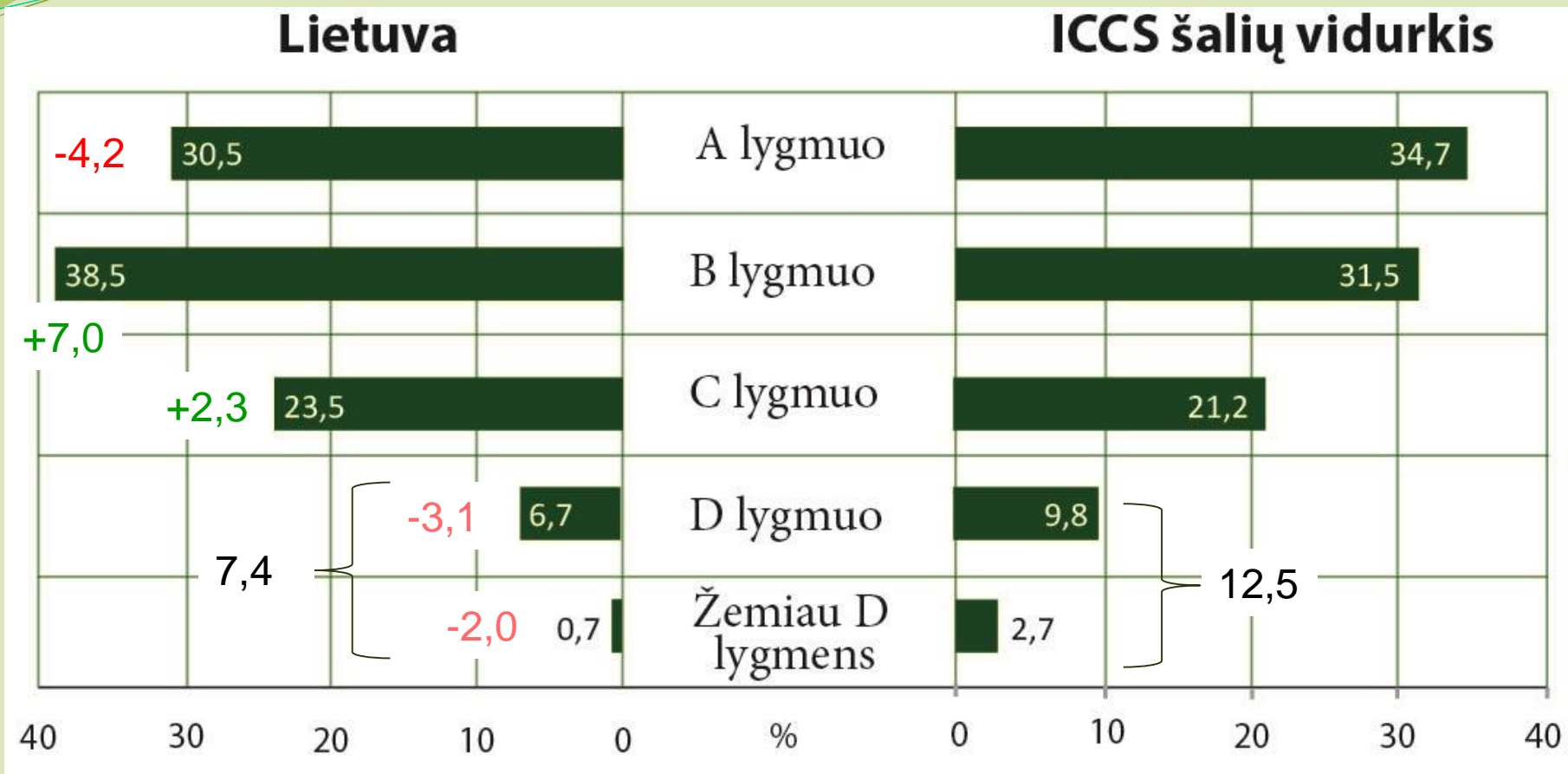
Statistiškai reikšmingai Lietuvą lenkia 10 šalių

ICCS rezultatų pasiskirstymas pagal lytį

Šalys	Vaikinų rezultatų vidurkis	Merginų rezultatų vidurkis	Skirtumas (absoliuti vertė)
Malta	473 (3,9)	511 (3,7)	38 (5,4) ●
Bulgarija	468 (6,0)	505 (5,9)	37 (5,6) ●
Švedija	562 (3,9)	598 (3,1)	36 (4,3) ●
Slovėnija	515 (3,3)	550 (2,6)	35 (3,4) ●
Taivanas	564 (3,3)	599 (3,4)	34 (3,4) ●
Norvegija (9)	547 (2,6)	581 (2,4)	34 (2,4) ●
Estija	530 (3,4)	563 (3,4)	33 (3,6) ●
Suomija	561 (3,4)	594 (2,3)	33 (3,8) ●
Latvija	476 (3,7)	507 (3,8)	30 (4,2) ●
Dominikos Respublika	367 (3,3)	396 (3,4)	29 (3,0) ●
LIETUVA	504 (3,4)	532 (3,6)	28 (3,7) ●
Kroatija	518 (2,9)	544 (2,9)	26 (3,2) ●
Čilė	471 (3,3)	494 (3,8)	24 (3,8) ●
Danija	575 (3,7)	597 (2,9)	23 (3,1) ●
Meksika	456 (3,2)	478 (3,0)	21 (3,4) ●
Italija	515 (3,0)	535 (3,0)	20 (3,6) ●
Rusija	538 (4,3)	552 (5,3)	14 (4,5) ●
Nyderlandai	516 (4,9)	530 (5,0)	13 (4,0) ●
Kolumbija	478 (3,6)	486 (4,1)	9 (3,9) ●
Peru	435 (4,1)	441 (4,6)	6 (4,9)
Belgija (Flandrija)	537 (4,6)	538 (5,4)	1 (5,8)
ICCS 2016 vidurkis	505 (0,8)	530 (0,8)	25 (0,9)
Šalys, neatitikusios imties reikalavimų			
Honkongas	499 (7,7)	532 (6,6)	33 (6,9) ●
P. Korėja	537 (3,4)	568 (4,8)	31 (4,6) ●
Š. Reinas-Vestfalija (Vokietija)	- -	- -	- -

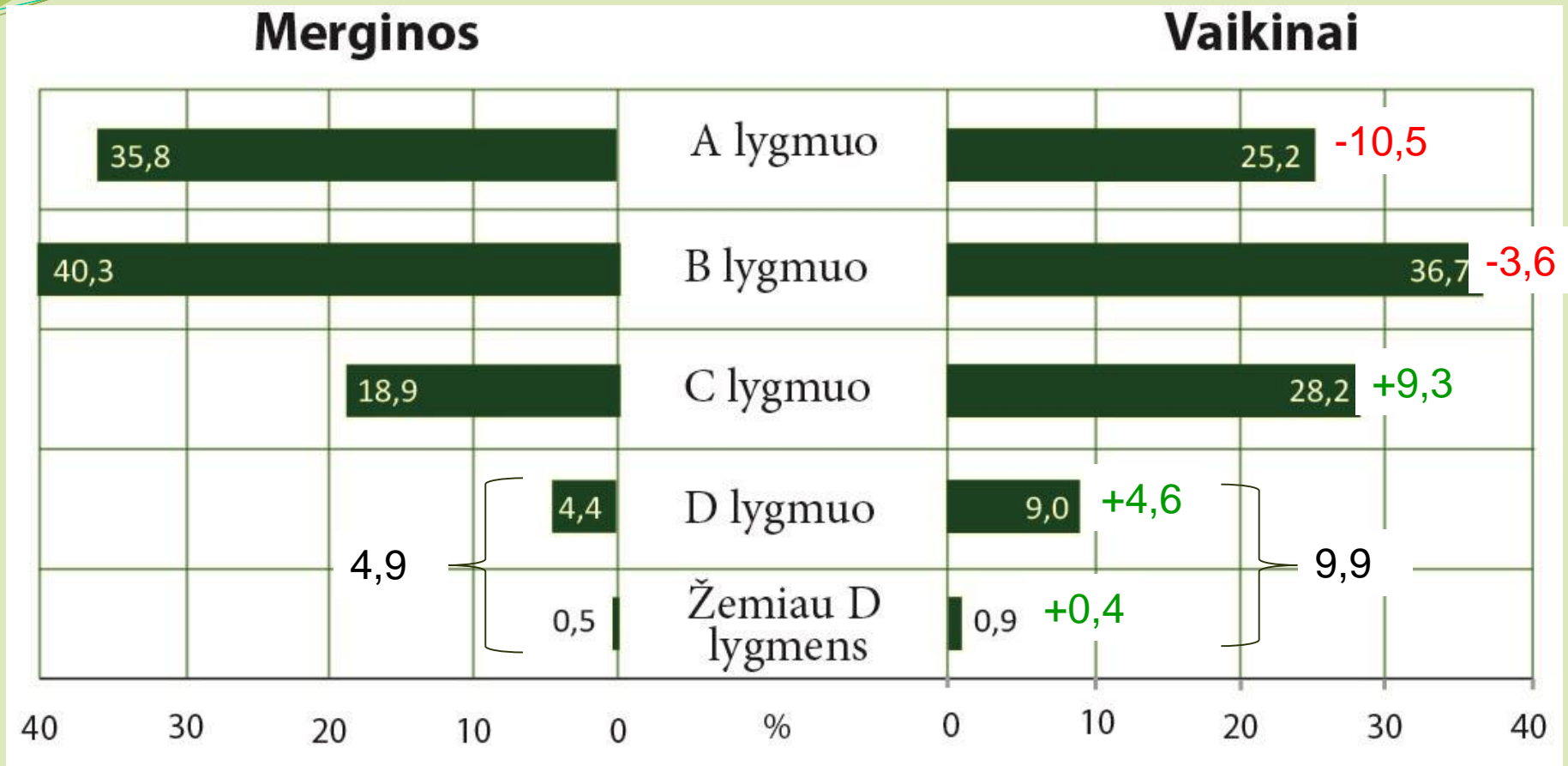
- Visose šalyse užfiksuoti aukštesni merginų pilietinių žinių rezultatai
- Tik Peru ir Belgijoje šis skirtumas nėra statistiškai reikšmingas
- **Lietuvoje** skirtumas tarp merginų ir vaikinių rezultatų 28 taškai

ICCS rezultatų pasiskirstymas pagal pasiekimų lygmenis

- Aukščiausio lygmens mokinių Lietuvoje yra 4,2 proc. mažiau nei ICCS šalių vidurkis
- C lygmens nepasiekusių mokinių Lietuvoje 5,1 proc. mažiau nei ICCS šalių vidurkis
- Žemesnio nei D lygmens mokinių Lietuvoje tik 0,7 proc.

Lietuvos ICCS rezultatų pasiskirstymas pagal pasiekimų lygmenis ir lytį

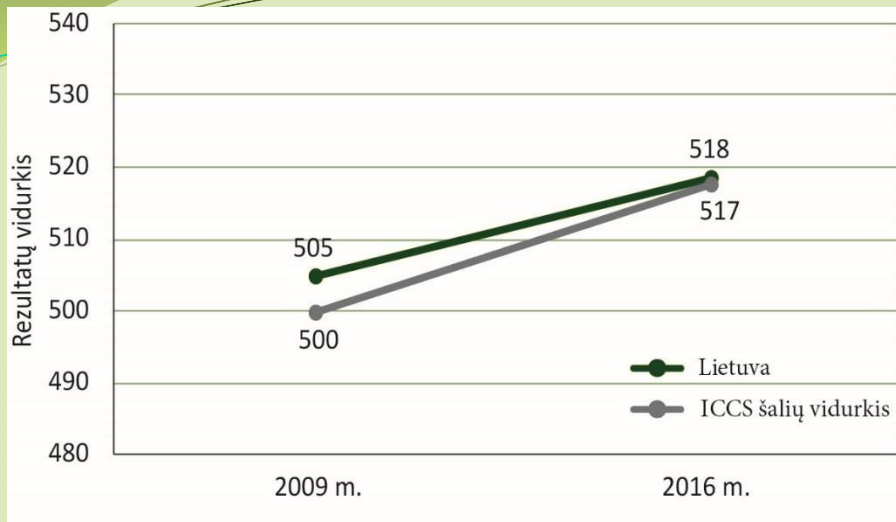
- Aukščiausią lygmenį pasiekia 10,5 proc. daugiau merginų negu vaikinių
- C lygmens nepasiekia 2 kartus daugiau vaikinių negu merginų

ICCS rezultatų kaita

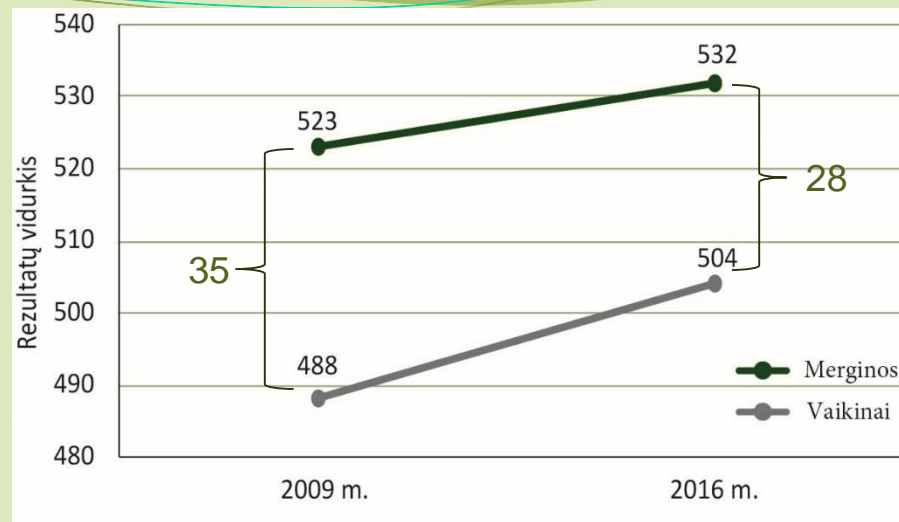
Šalys	ICCS 2016 vidurkis	ICCS 2009 vidurkis	Skirtumas tarp 2016 ir 2009 metų
Švedija	579 (2,8)	537 (3,1)	42 (5,2) ●
Rusija	545 (4,3)	506 (3,8)	38 (6,5) ●
Norvegija (9)	564 (2,2)	538 (4,0)	25 (5,5) ●
Belgija (Flandrija)	537 (4,1)	514 (4,7)	23 (6,9) ●
Taivanas	581 (3,0)	559 (2,4)	22 (5,0) ●
Estija	546 (3,1)	525 (4,5)	21 (6,3) ●
Kolumbija	482 (3,4)	462 (2,9)	20 (5,5) ●
Bulgarija	485 (5,3)	466 (5,0)	19 (8,0) ●
Slovėnija	532 (2,5)	516 (2,7)	16 (4,8) ●
Meksika	467 (2,5)	452 (2,8)	15 (4,9) ●
LIETUVA	518 (3,0)	505 (2,8)	13 (5,2) ●
Latvija	492 (3,1)	482 (4,0)	11 (5,9)
Danija	586 (3,0)	576 (3,6)	10 (5,6)
Malta	491 (2,7)	490 (4,5)	2 (6,1)
Dominikos Respublika	381 (3,0)	380 (2,4)	1 (5,0)
Suomija	577 (2,3)	576 (2,4)	0 (4,5)
Čilė	482 (3,1)	483 (3,5)	-1 (5,6)
Italija	524 (2,4)	531 (3,3)	-6 (5,1)

- Statistiškai reikšmingi 2009 m. ir 2016 m. rezultatų skirtumai užfiksuoti 11 iš 18 šalių, dalyvavusių abiejuose tyrimo cikluose
- Daugelyje šalių 2016 m. užfiksuotas aukštesnis rezultatų vidurkis

Lietuvos mokinių ICCS rezultatų kaita

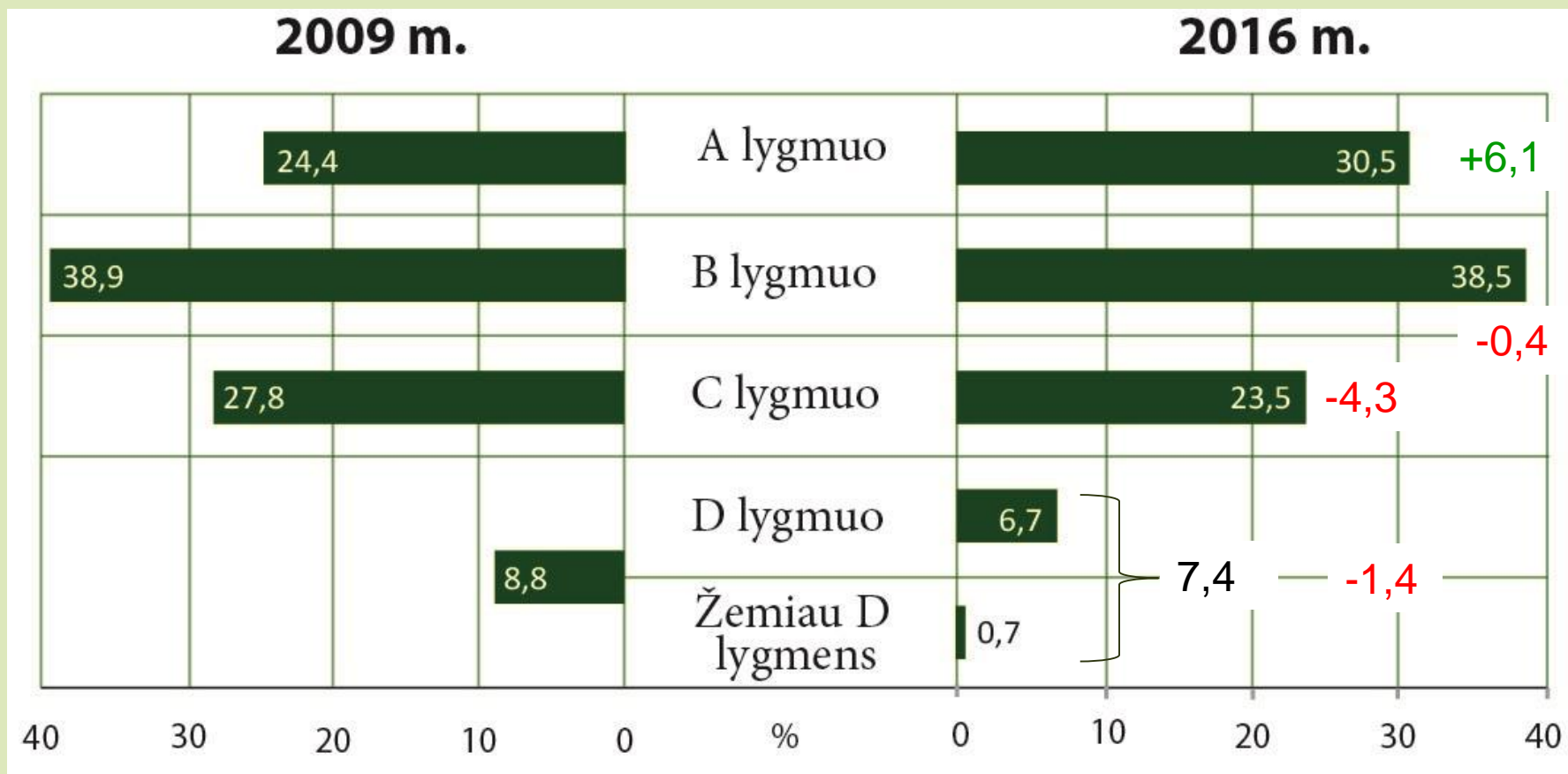

- 2016 m. Lietuvos mokinių pilietiškumo žinių rezultatas palyginti su 2009 m. pakilo 13 taškų
- Lietuvos rezultatai nuo 2009 m. palyginti su ICCS šalių vidurkiu pakilo mažiau

- Aukštesnius rezultatus demonstruoja merginos
- 2016 m. merginų pilietinių žinių rezultatas palyginti su 2009 m. pakilo 9 taškais, vaikinių – 16 taškų
- 2016 m. skirtumastarp merginų ir vaikinių rezultatų palyginti su 2009 m. sumažėjo 7 taškais

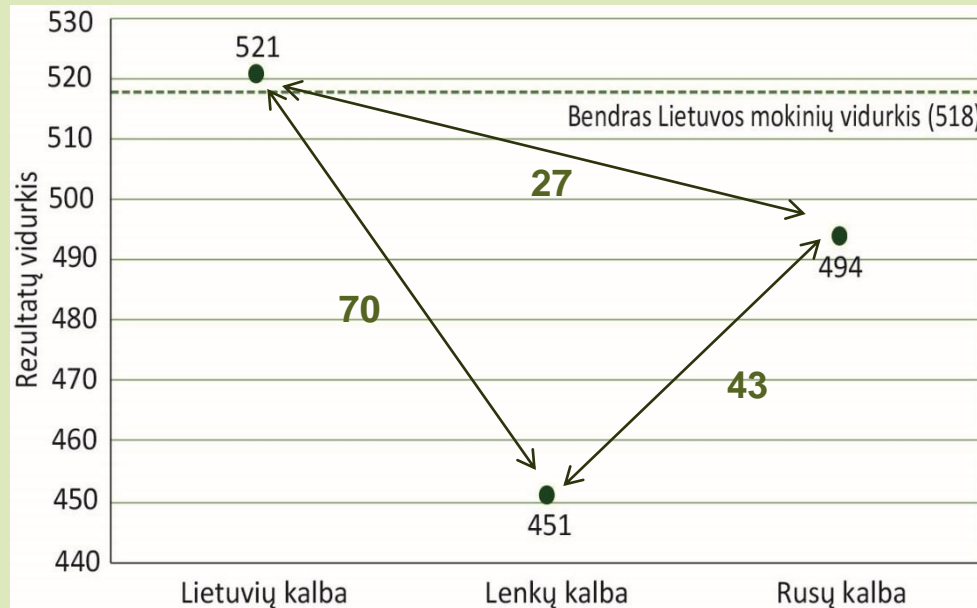
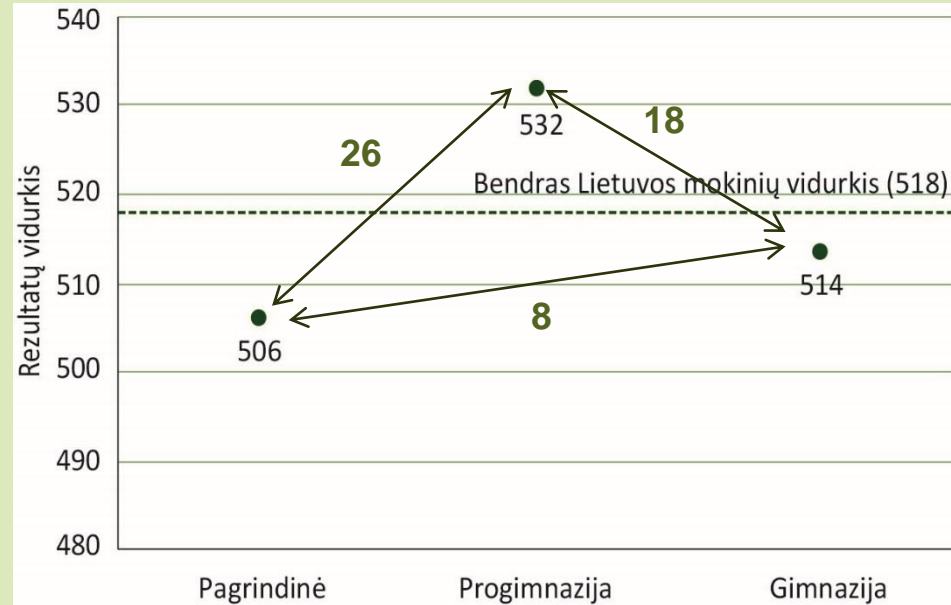
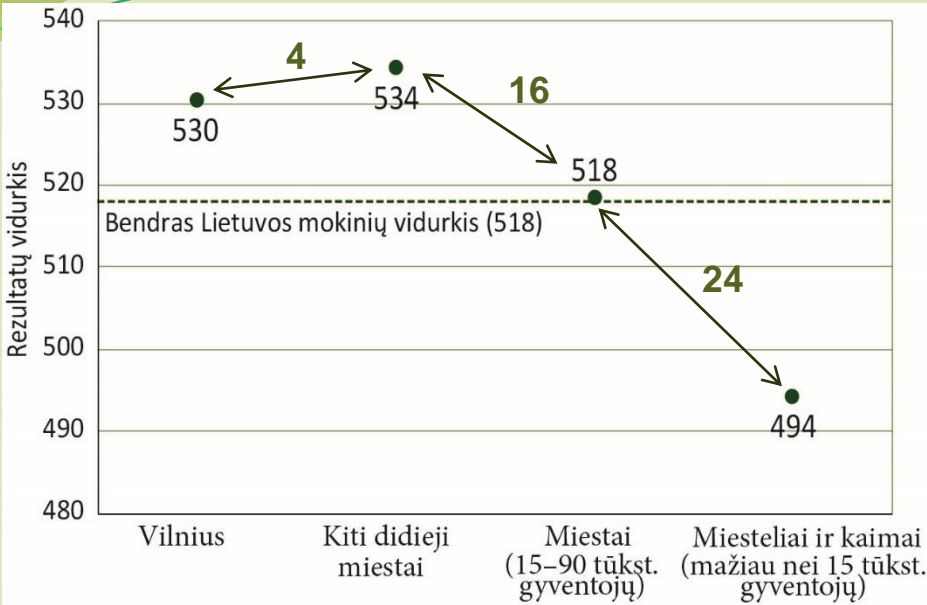
Tarptautinius ICCS pasiekimų lygmenis pasiekusių mokinių dalies Lietuvoje kaita

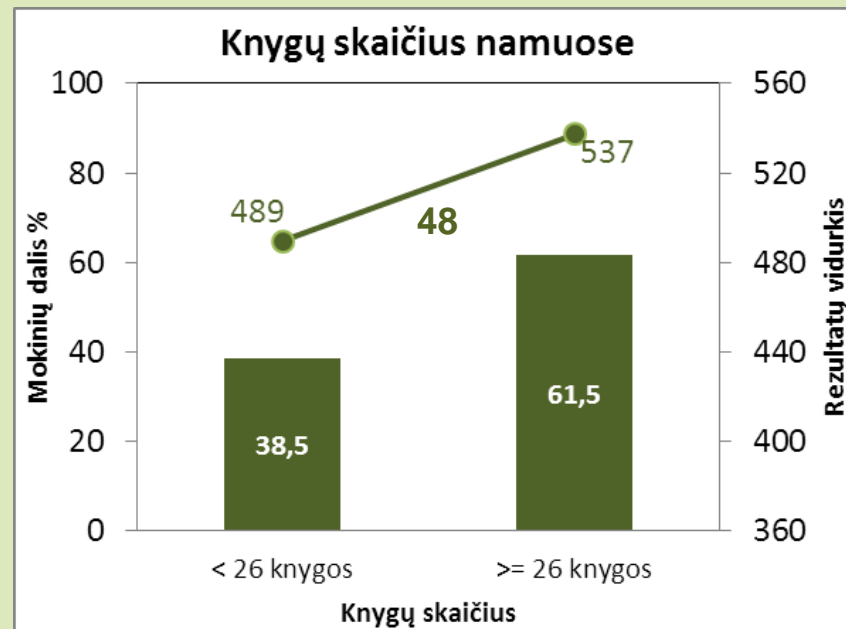
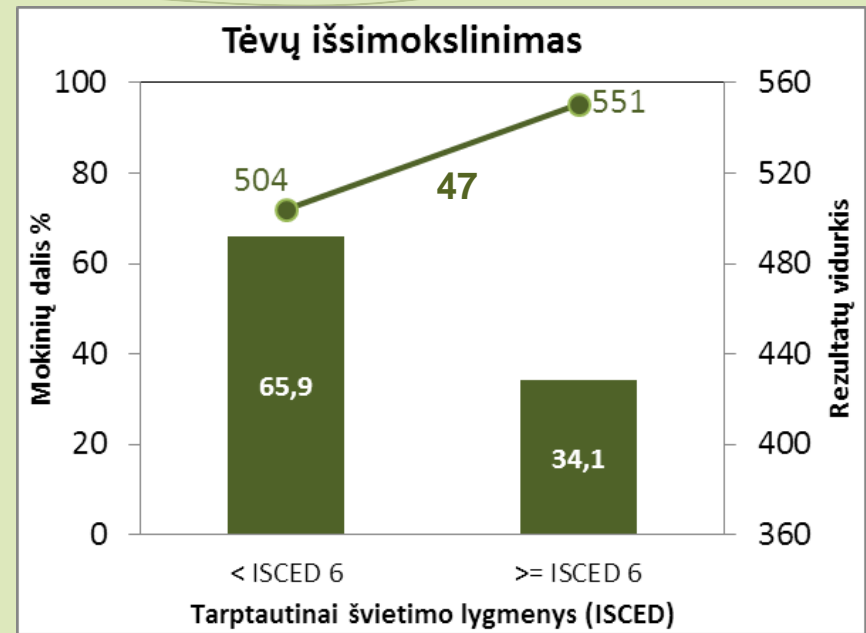
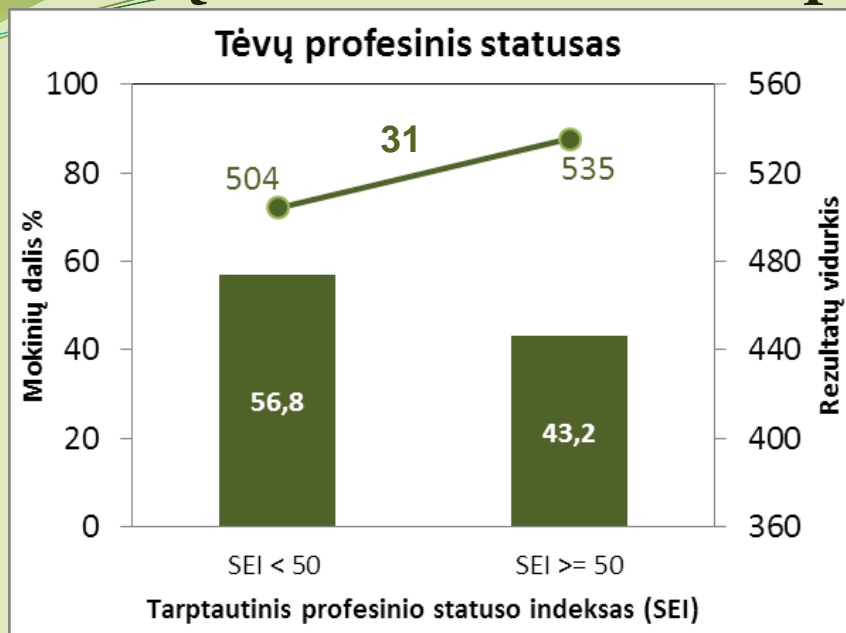
2016 m. žemiau C esantis lygmuo buvo išskirtas į du lygmenis.

- 2016 m. aukščiausią lygmenį pasiekusių mokinių dalis padidėjo 6,1 proc.
- Mokinių, pasiekusių žemesnius pasiekimų lygmenis, dalis 2016 m. sumažėjo

Lietuvos mokinių pilietinių žinių rezultatai pagal vietovės, mokyklos tipą ir mokomąją kalbą

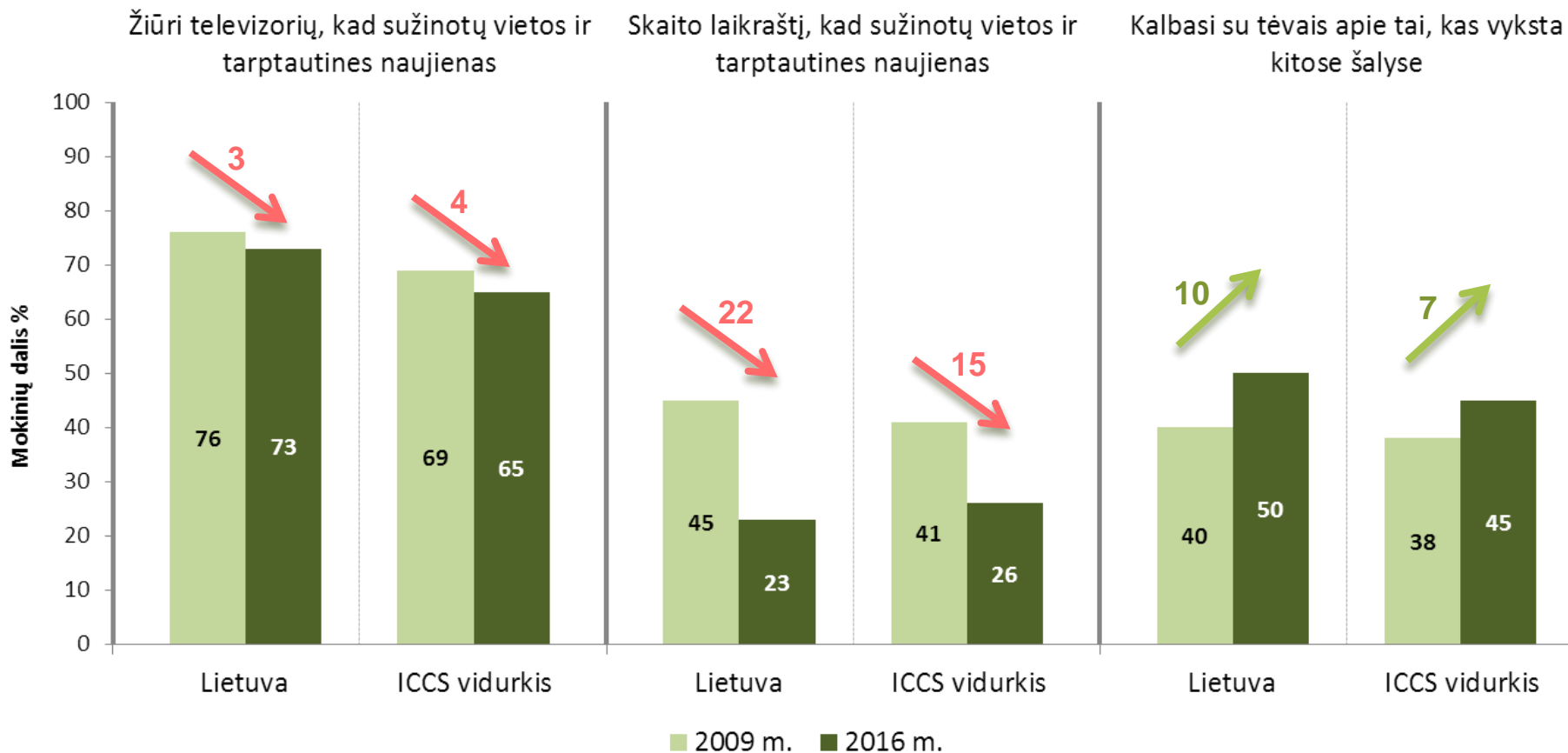

Lietuvos mokinių ir jų rezultatų pasiskirstymas pagal mokinių socioekonominės aplinkos veiksnius

Mokinių domėjimasis politiniais ir socialiniais klausimais

Mokinių, nurodžiusių, kad užsiima tam tikra veikla mažiausiai kartą per savaitę, dalis procentais

Žymiau mažiau mokinių, norėdami sužinoti vietas ar tarptautines naujienas, skaito laikraščius

Daugiau mokinių kalbasi su tėvais apie tai, kas vyksta kitose šalyse

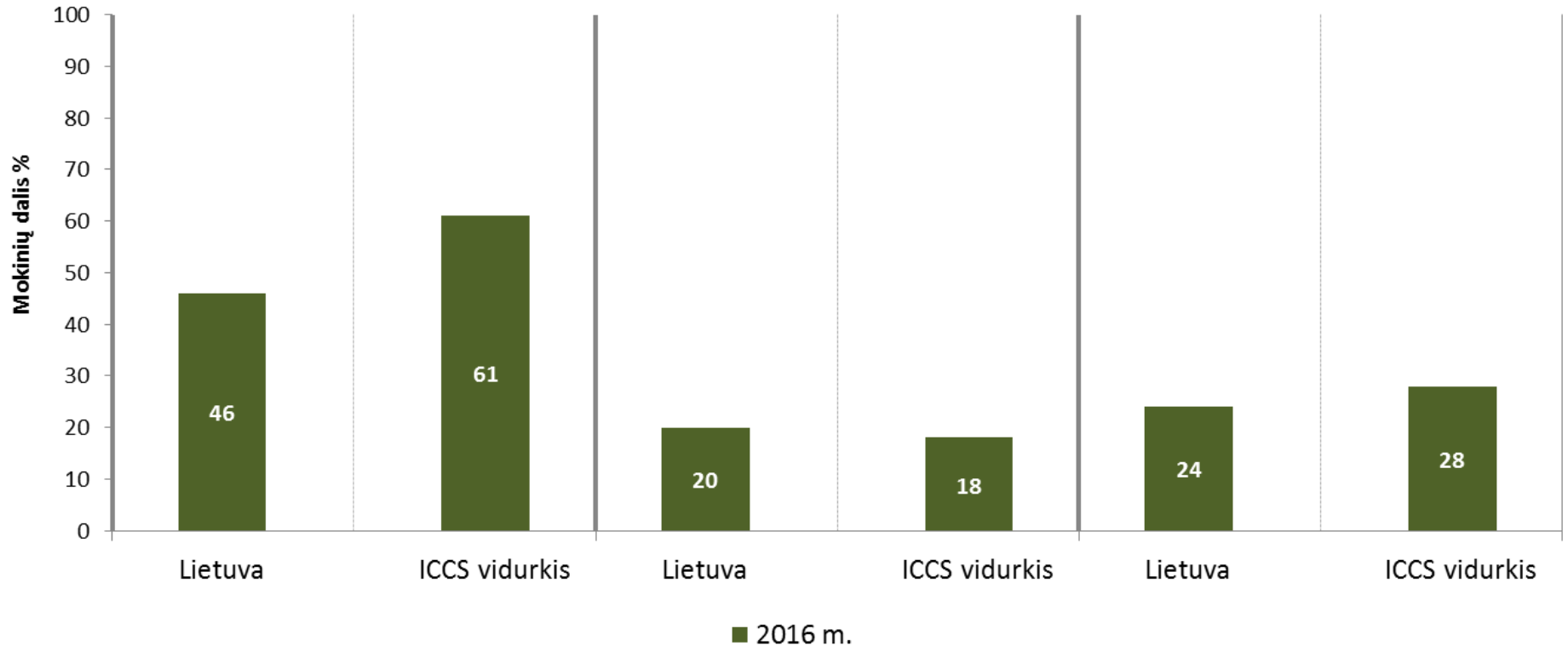
Mokinių domėjimasis politiniais ir socialiniais klausimais (2)

Mokinių, nurodžiusių, kad užsiima tam tikra veikla mažiausiai kartą per savaitę, dalis procentais

Naudojasi internetu siekdami rasti informacijos politiniais ar socialiniais klausimais

Internete ar socialiniuose tinkluose skelbia komentarus ar paveikslėlius, susijusius su politiniais ar socialiniais klausimais

Internete ar socialinėse interneto svetainėse dalijasi ar komentuoja kitų asmenų pranešimus politiniais ar socialiniais klausimais

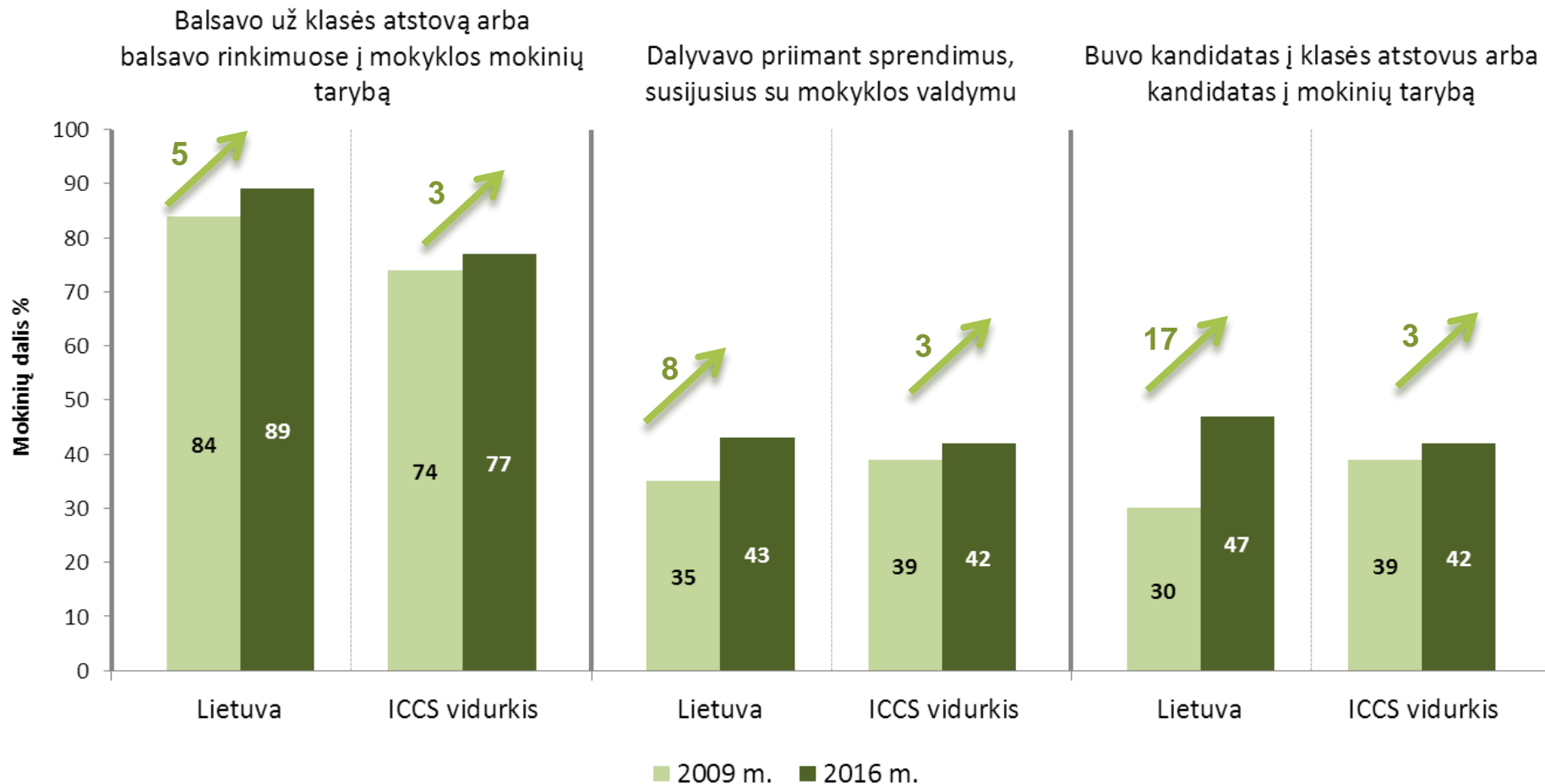

Palyginti su ICCS vidurkiu, Lietuvoje žymiau mažiau mokinių naudojasi internetu, siekdami rasti informacijos politiniais ar socialiniais klausimais

Lyginant su laikraščių skaitymu, naudojimasis internetu informacijai rasti labiau paplitęs

Mokinių dalyvavimas pilietinėje veikloje mokykloje

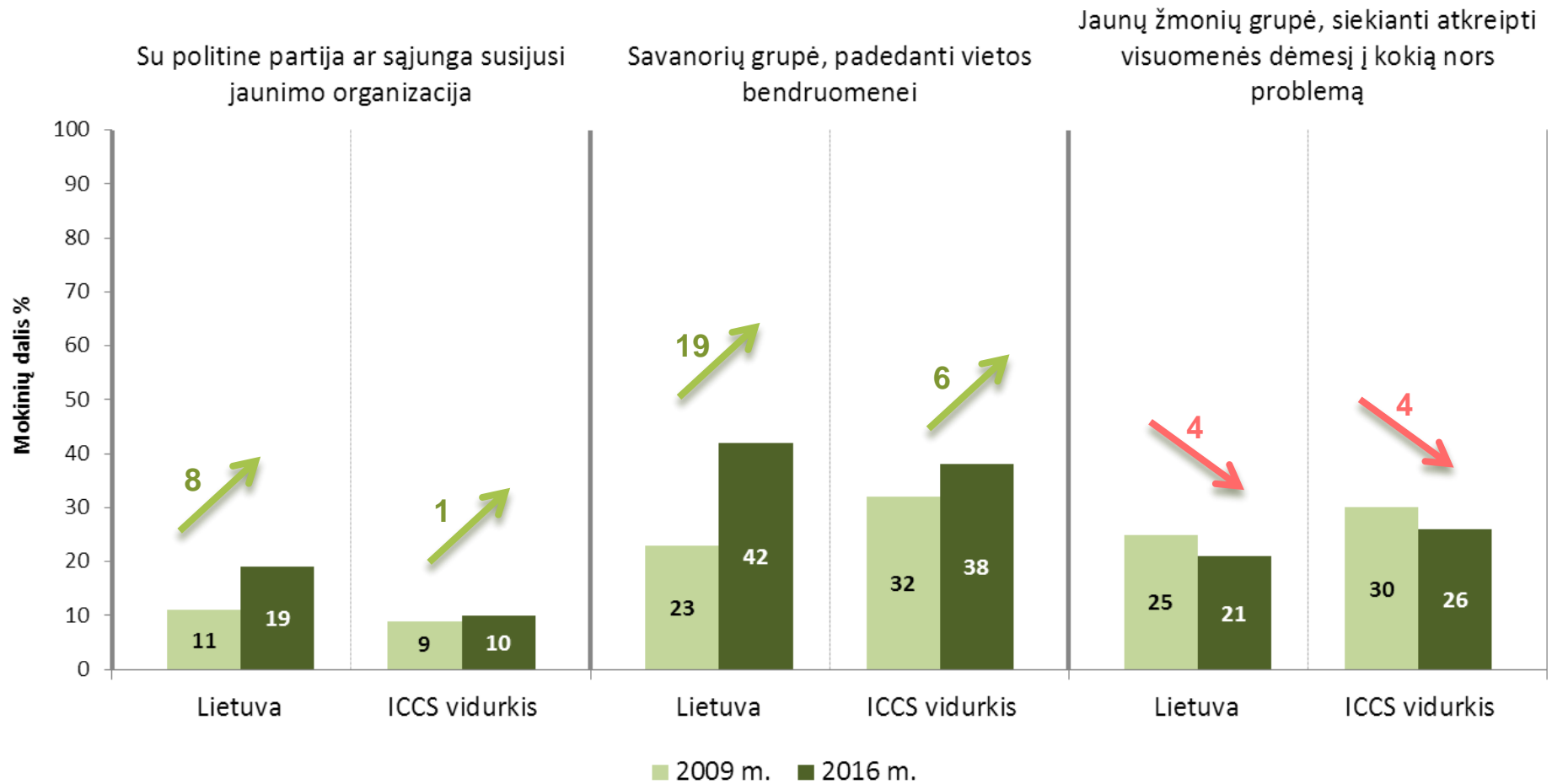
Mokinių, nurodžiusių, kad kada nors mokykloje dalyvavo pilietinėje veikloje, dalis procentais

Lietuvoje ypač padaugėjo mokinių, buvusių kandidatais į klasės atstovus ar mokinių tarybą

Mokinių dalyvavimas su pilietiškumu susijusioje veikloje už mokyklos ribų

Mokinių, nurodžiusių, kad kada nors dalyvavo nurodytų organizacijų ar grupių veikloje, dalis procentais

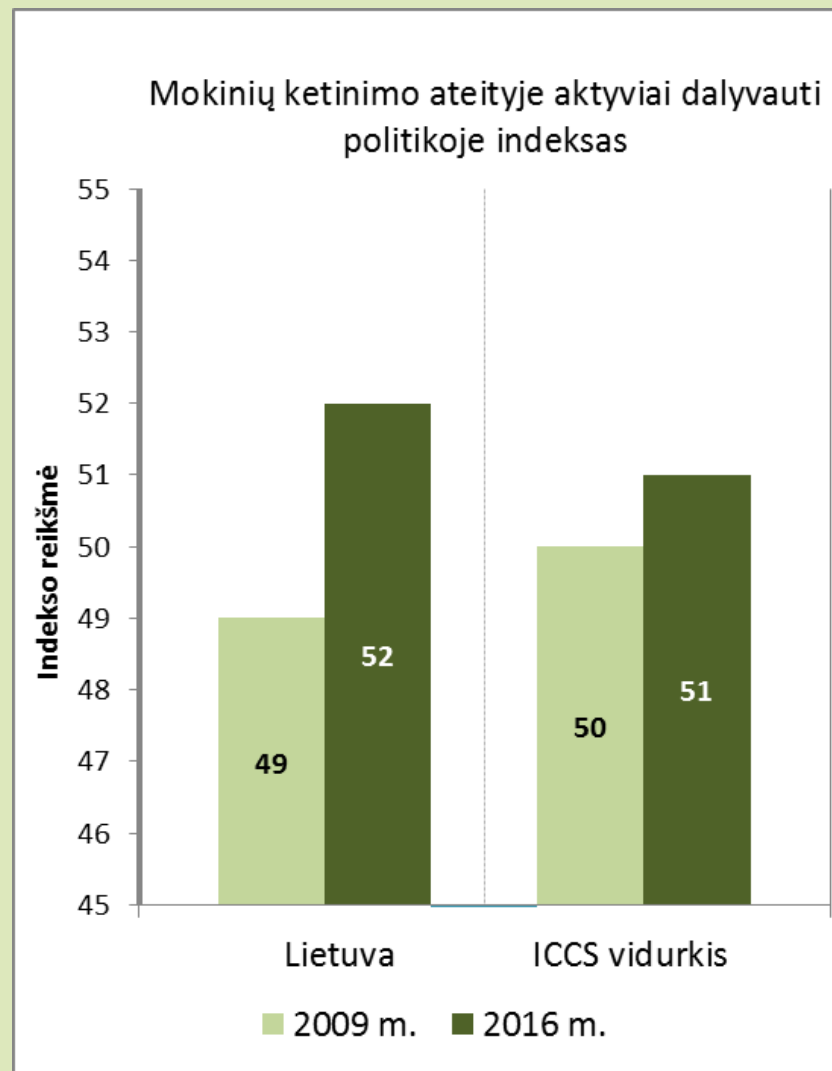

Lietuvoje ypač padaugėjo mokinių, dalyvaujančių savanorių grupėse, padedančiose vietos bendruomenei

Mokinių ketinimai ateityje aktyviai dalyvauti politikoje

Šalys	Mokinių ketinimo ateityje aktyviai dalyvauti politikoje indeksas		
	ICCS 2016	ICCS 2009	Skirtumas tarp 2016 ir 2009 metų
Belgija (Flandrija)	46 (0,3) ▼	45 (0,2)	1,3 (0,4) ●
Bulgarija	50 (0,3) ▽	49 (0,3)	1,2 (0,4) ●
Čilė	50 (0,2) ▽	49 (0,2)	1,1 (0,3) ●
Danija	51 (0,1)	50 (0,1)	0,6 (0,2) ●
Dominikos Respublika	60 (0,3) ▲	57 (0,4)	2,8 (0,5) ●
Estija	48 (0,2) ▽	48 (0,2)	0,1 (0,3)
Italija	51 (0,2)	49 (0,2)	1,4 (0,3) ●
Kolumbija	53 (0,3) △	53 (0,3)	-0,1 (0,4)
Kroatija	50 (0,2)	- -	- -
Latvija	50 (0,2) ▽	51 (0,2)	-1,2 (0,3) ●
LIETUVA	52 (0,2) △	49 (0,2)	2,7 (0,3) ●
Malta	50 (0,2) ▽	48 (0,4)	1,6 (0,4) ●
Meksika	55 (0,2) ▲	54 (0,2)	0,8 (0,3) ●
Nyderlandai	48 (0,2) ▼	- -	- -
Norvegija (9)	49 (0,1) ▽	49 (0,2)	-0,2 (0,3)
Peru	56 (0,2) ▲	- -	- -
Rusija	50 (0,2) ▽	52 (0,2)	-1,5 (0,3) ●
Slovėnija	49 (0,2) ▽	48 (0,2)	0,7 (0,3) ●
Suomija	49 (0,2) ▽	48 (0,1)	1,3 (0,2) ●
Švedija	50 (0,3) ▽	50 (0,2)	0,4 (0,3)
Taivanas	50 (0,2) ▽	47 (0,1)	2,6 (0,2) ●
ICCS 2016 vidurkis	51 (0,0)		
2009-2016 m. dalyvavusių šalių vidurkis	51 (0,1)	50 (0,1)	0,9 (0,1) ●

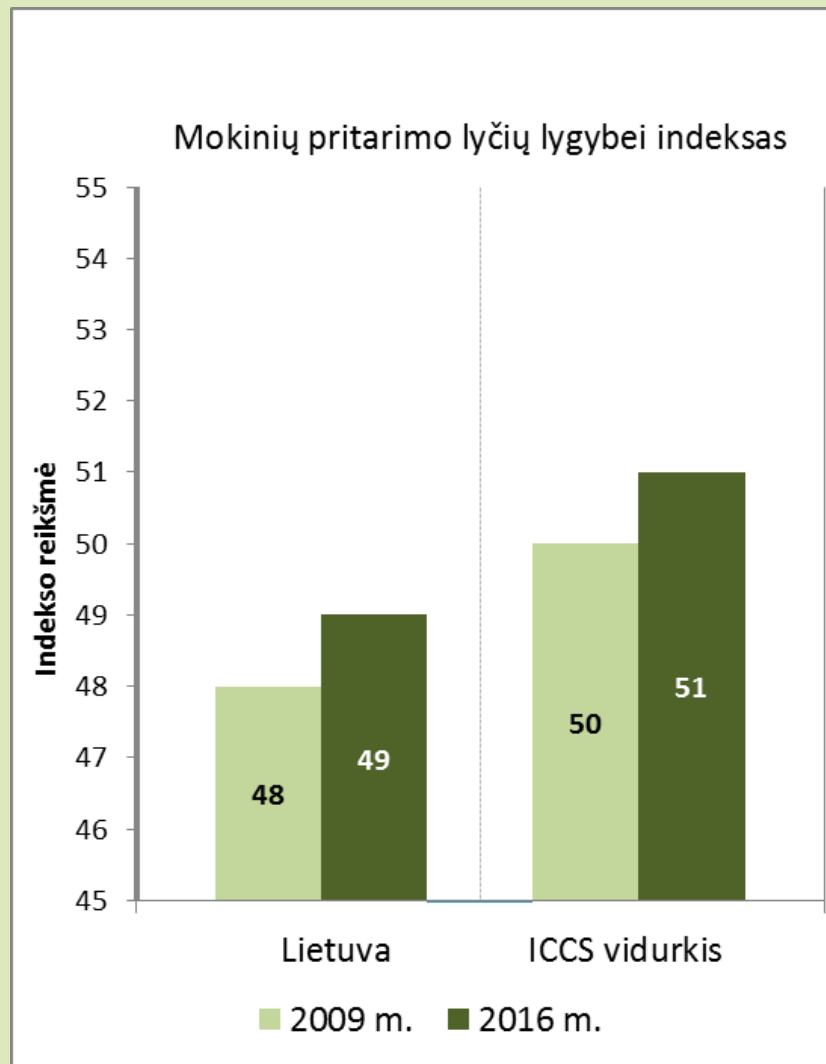
Išskyrus Latviją ir Rusiją, daugelyje šalių padaugėjo mokinių, ketinančių aktyviai dalyvauti politikoje

Mokinių požiūris į lygias moterų ir vyrų galimybes

Beveik visose šalyse užfiksuotos didesnės indekso reikšmės (statistiškai reikšmingas pokytis – 8 šalyse)

Šalys	Mokinių pritarimo lyčių lygybei indeksas		
	ICCS 2016	ICCS 2009	Skirtumas tarp 2016 ir 2009 metų
Belgija (Flandrija)	54 (0,3) ▲	52 (0,3)	1,9 (0,6) ●
Bulgarija	46 (0,3) ▼	46 (0,3)	0,4 (0,6)
Čilė	52 (0,3) ▲	51 (0,3)	1,1 (0,6)
Danija	56 (0,2) ▲	54 (0,2)	1,9 (0,5) ●
Dominikos Respublika	44 (0,2) ▼	44 (0,2)	0,8 (0,5)
Estija	51 (0,3)	49 (0,3)	1,9 (0,6) ●
Italija	53 (0,2) ▲	52 (0,2)	1,4 (0,5) ●
Kolumbija	50 (0,3) ▼	49 (0,2)	1,0 (0,6)
Kroatija	53 (0,3) ▲	- -	- -
Latvija	46 (0,2) ▼	46 (0,2)	0,5 (0,5)
LIETUVA	49 (0,2) ▼	48 (0,2)	0,7 (0,5)
Malta	53 (0,2) ▲	51 (0,3)	1,7 (0,5) ●
Meksika	45 (0,1) ▼	45 (0,1)	-0,2 (0,5)
Nyderlandai	52 (0,3) ▲	- -	- -
Norvegija (9)	57 (0,2) ▲	54 (0,3)	2,7 (0,5) ●
Peru	49 (0,3) ▼	- -	- -
Rusija	44 (0,2) ▼	44 (0,1)	0,8 (0,5)
Slovėnija	53 (0,2) ▲	52 (0,2)	0,9 (0,5)
Suomija	55 (0,2) ▲	53 (0,2)	1,3 (0,5) ●
Švedija	57 (0,2) ▲	55 (0,3)	1,9 (0,6) ●
Taivanas	56 (0,2) ▲	55 (0,2)	0,9 (0,5)
ICCS 2016 vidurkis	51 (0,1)		
2009-2016 m. dalyvavusių šalių vidurkis	51 (0,1)	50 (0,1)	1,2 (0,1) ●

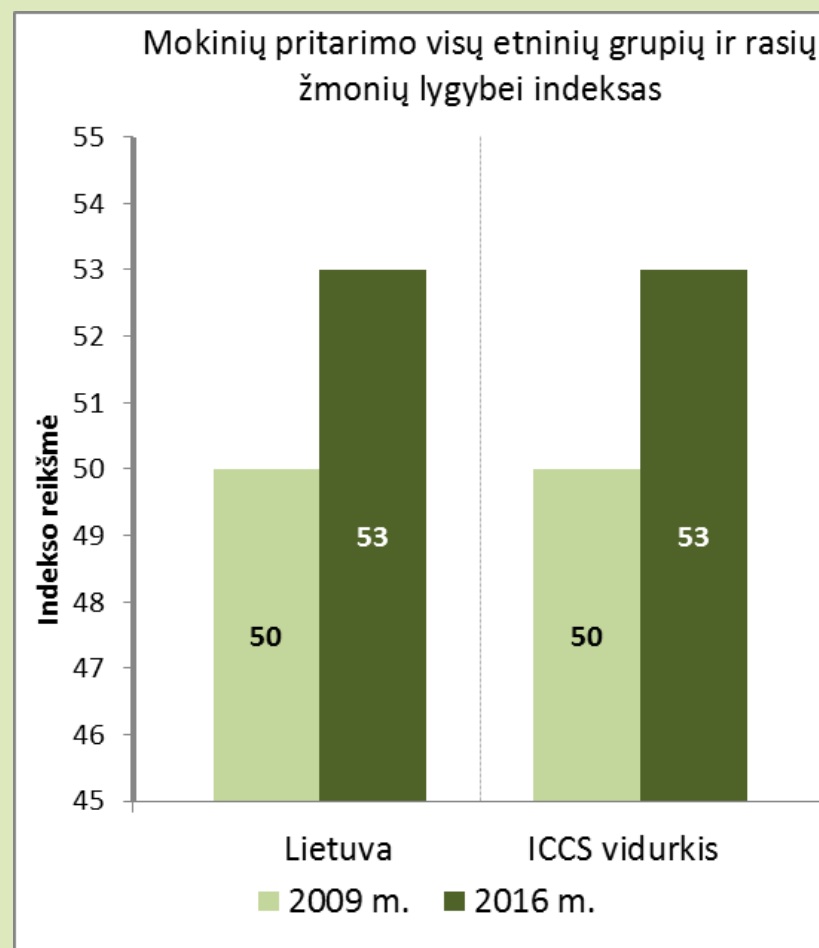

Mokinių požiūris į lygias visų etninių grupių ir rasių galimybes

Šalys	Mokinių pritarimo visų etninių grupių ir rasių žmonių lygybei indeksas		
	ICCS 2016	ICCS 2009	Skirtumas tarp 2016 ir 2009 metų
Belgija (Flandrija)	50 (0,3) ▾	48 (0,3)	2,5 (0,5) ●
Bulgarija	49 (0,3) ▼	48 (0,2)	0,5 (0,4)
Čilė	57 (0,2) ▲	54 (0,2)	2,1 (0,4) ●
Danija	51 (0,2) ▾	48 (0,3)	2,7 (0,5) ●
Dominikos Respublika	54 (0,2) △	51 (0,3)	3,1 (0,4) ●
Estija	53 (0,2)	51 (0,2)	2,1 (0,4) ●
Italija	52 (0,2) ▾	49 (0,2)	2,5 (0,4) ●
Kolumbija	54 (0,2) △	53 (0,2)	1,0 (0,3) ●
Kroatija	52 (0,2) ▾	- -	- -
Latvija	48 (0,2) ▼	46 (0,2)	1,8 (0,4) ●
LIETUVA	53 (0,2)	50 (0,2)	2,8 (0,4) ●
Malta	51 (0,2) ▾	46 (0,3)	4,3 (0,4) ●
Meksika	55 (0,2) △	52 (0,2)	2,5 (0,4) ●
Nyderlandai	49 (0,3) ▼	- -	- -
Norvegija (9)	55 (0,2) △	51 (0,3)	4,6 (0,5) ●
Peru	54 (0,2) △	- -	- -
Rusija	52 (0,4) ▾	48 (0,2)	3,6 (0,5) ●
Slovėnija	51 (0,2) ▾	49 (0,2)	1,7 (0,4) ●
Suomija	53 (0,2)	48 (0,2)	4,9 (0,4) ●
Švedija	57 (0,3) ▲	52 (0,3)	5,4 (0,5) ●
Taivanas	58 (0,2) ▲	57 (0,2)	1,2 (0,3) ●
ICCS 2016 vidurkis	53 (0,1)		
2009-2016 m. dalyvavusių šalių vidurkis	53 (0,1)	50 (0,1)	2,7 (0,1) ●

Visose šalyse užfiksuotos didesnės indekso reikšmės (statistiškai nereikšmingas pokytis – 1 šalyje)

Šio indekso reikšmių padidėjimas ryškesnis negu požiūrio į lygias lyčių galimybes

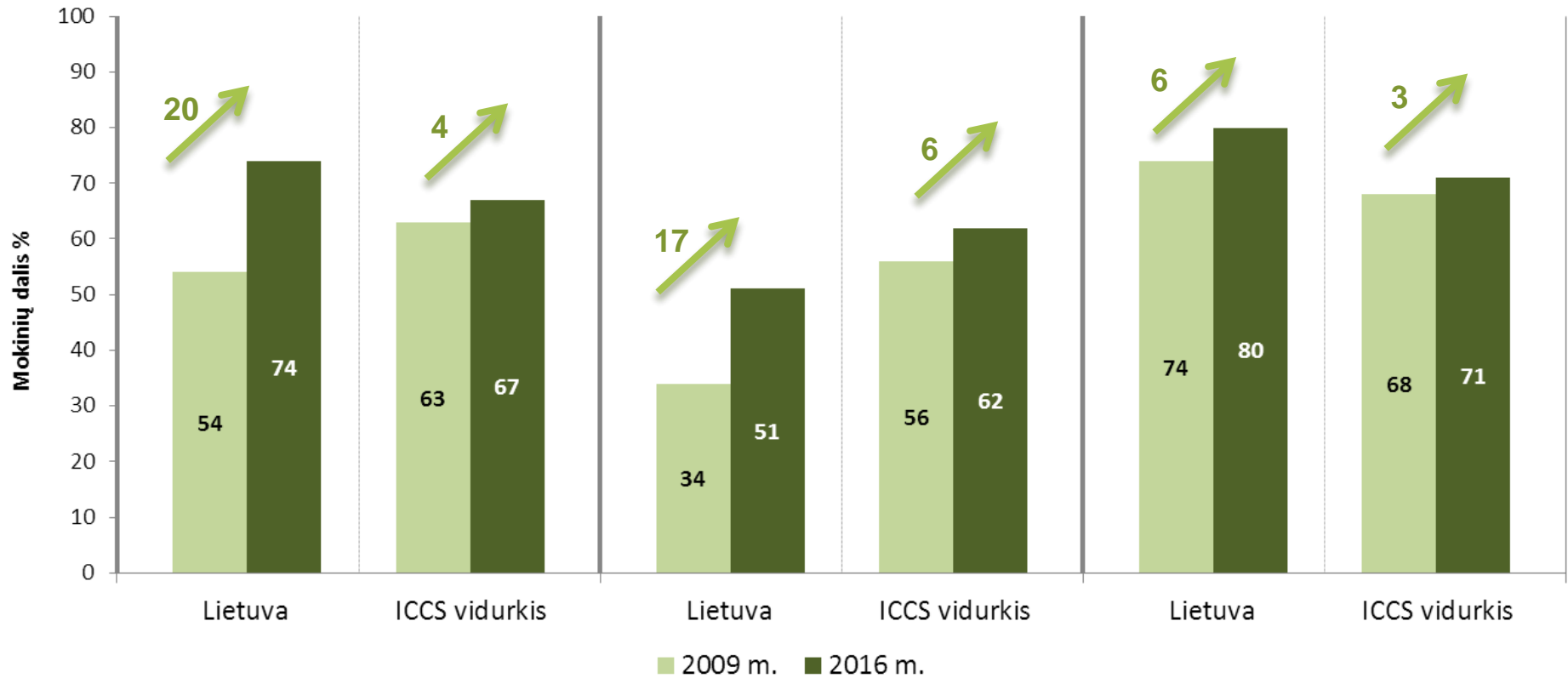
Mokinių pasitikėjimas pilietinėmis institucijomis

Procentinė dalis mokinių, nurodžiusių, kad visiškai ar pakankamai pasitiki:

Nacionaline vyriausybe

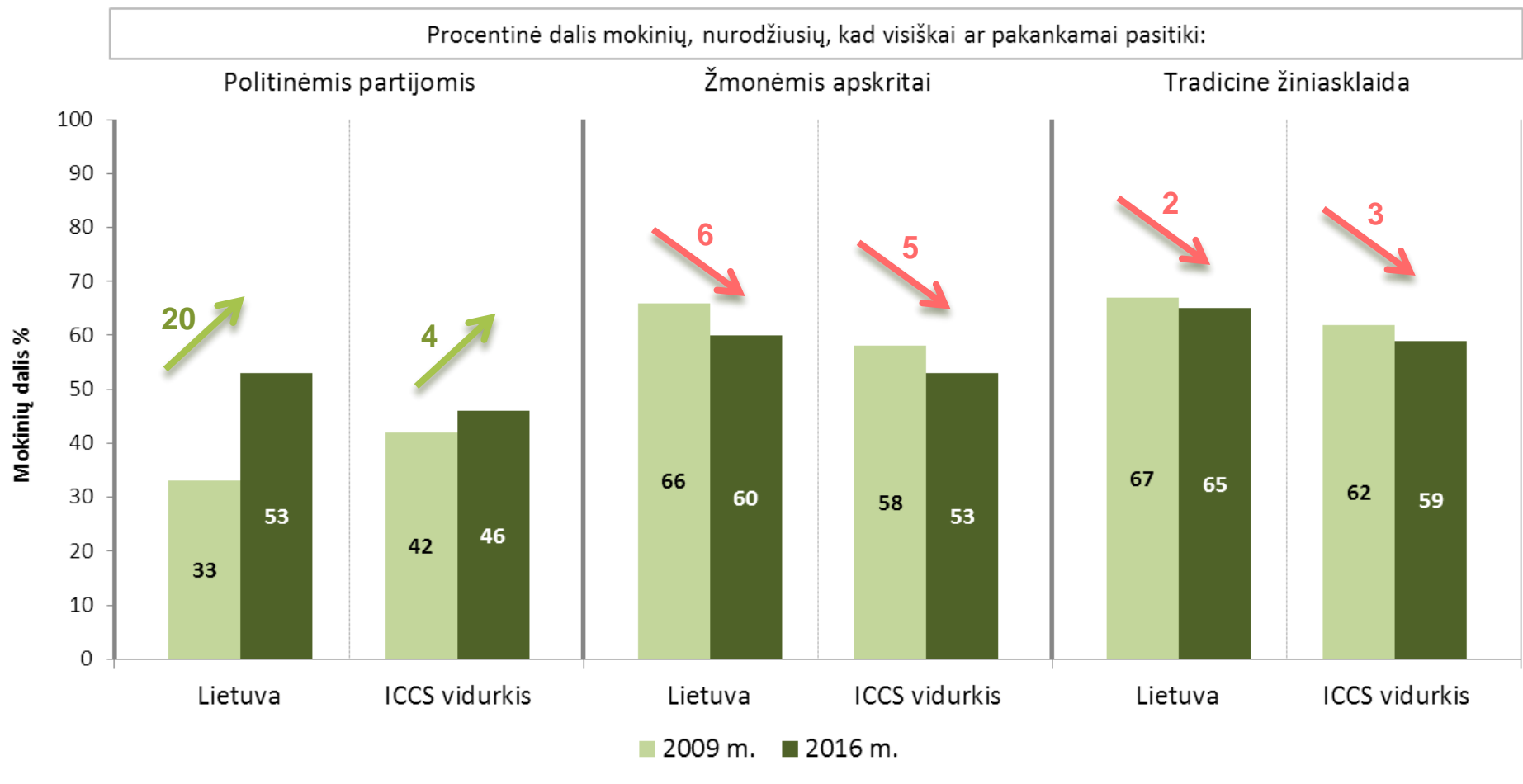
Nacionaliniu parlamentu

Teismais

Išaugo mokinių dalis, pasitikinčių visomis pilietinėmis institucijomis

Mokinių pasitikėjimas politinėmis partijomis, žmonėmis ir tradicine žiniasklaida

Labai išaugo Lietuvos mokinių dalis, pasitikinčių politinėmis partijomis, šiek tiek sumažėjo mokinių, pasitikinčių žmonėmis ir tradicine žiniasklaida

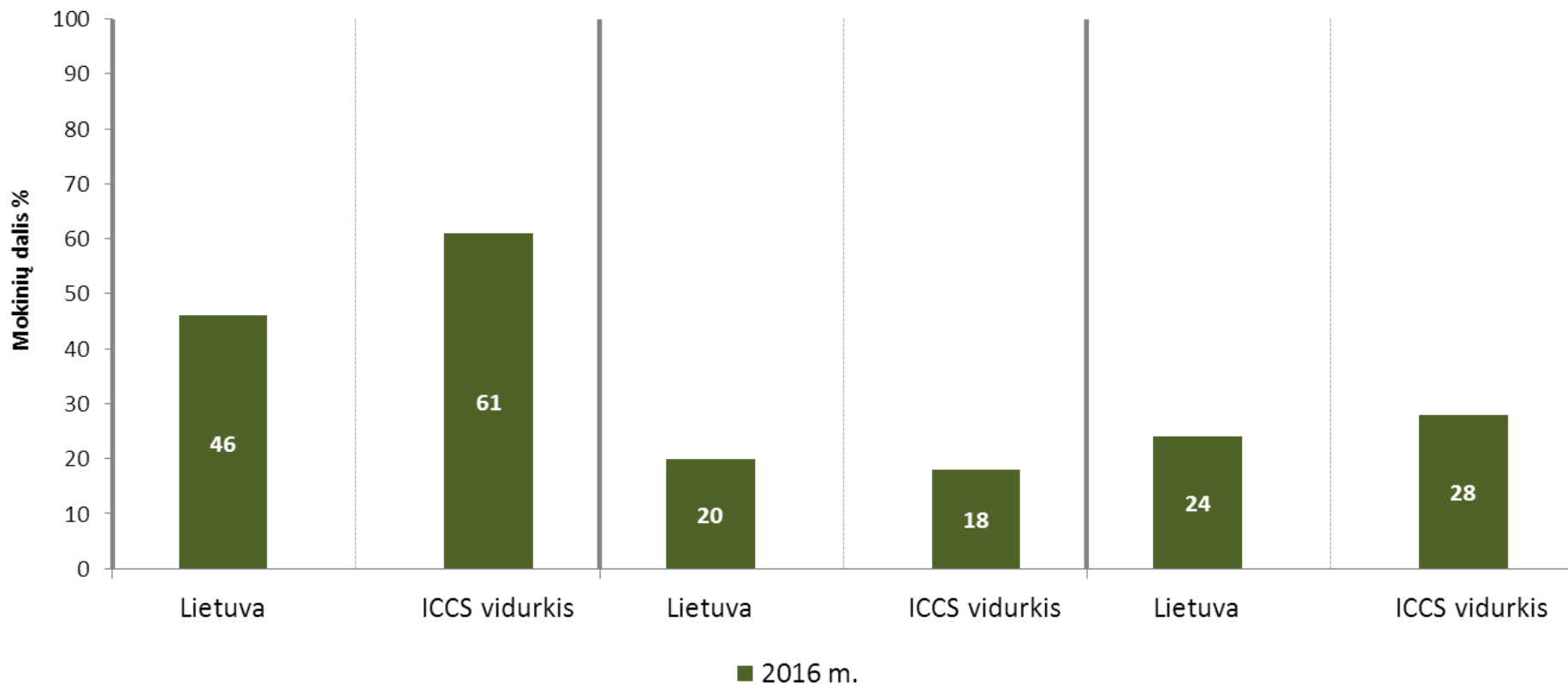
Mokyklos bendruomenės pilietinis įtraukimas

Mokinių procentinė dalis mokyklose, kurių direktoriai nurodė, kad:

Mokytojai dalyvauja sprendimų, susijusių su mokyklos valdymu, priėmimo procesuose

Tėvai dalyvauja sprendimų, susijusių su mokyklos valdymu, priėmimo procesuose

Priimant sprendimus, susijusius su mokyklos valdymu, atsižvelgiama į mokinių nuomonę

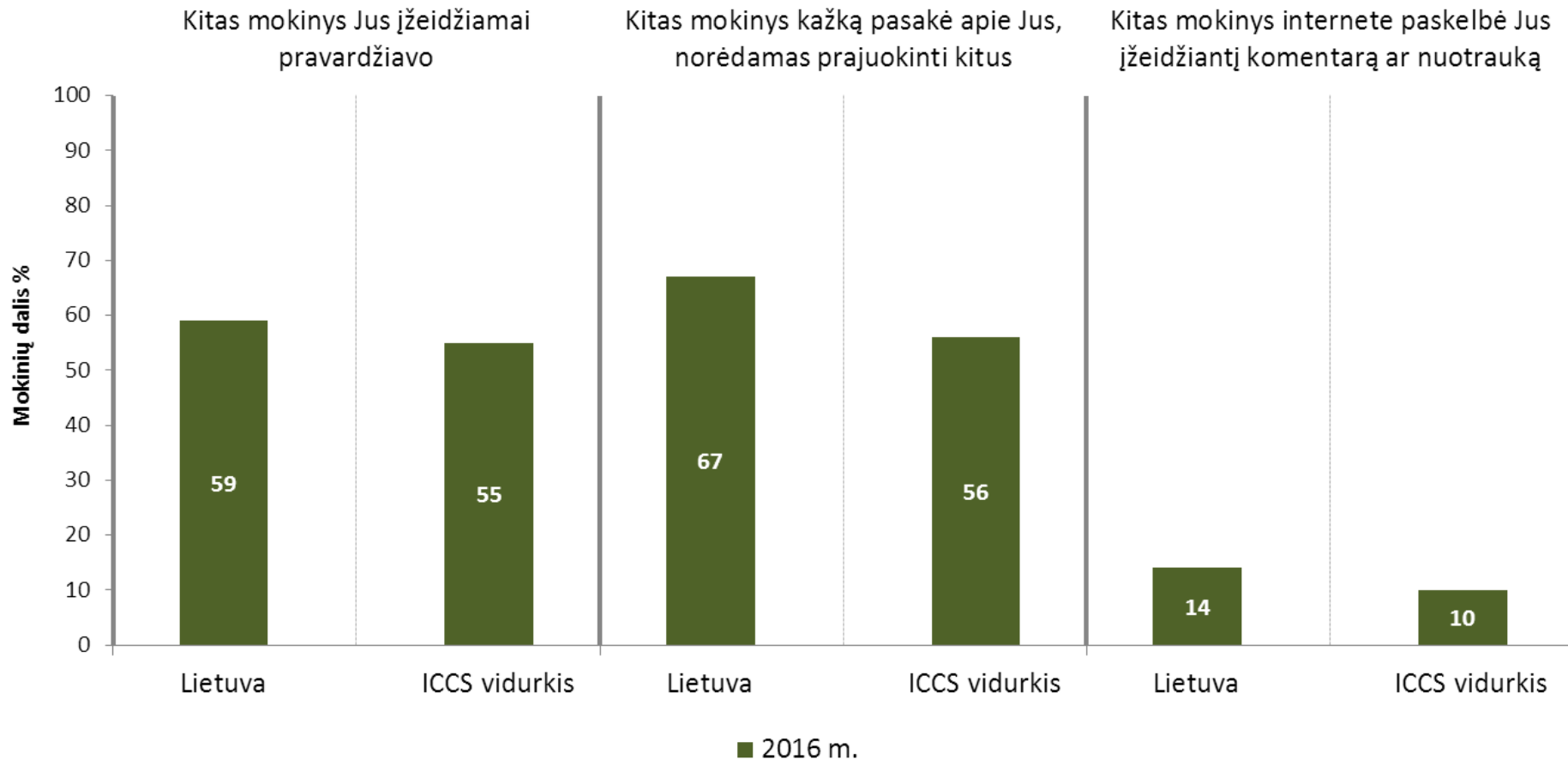

Lietuvos mokyklose, kuriose mokytojai dalyvauja mokyklos valdyme, mokosi mažiau mokinių negu vidutiniškai ICCS šalyse

Apskritai mokyklose, kuriose į jos valdymo procesą įtraukiami tėvai ir mokiniai, mokosi mažai mokinių

Mokinių patiriamos patyčios

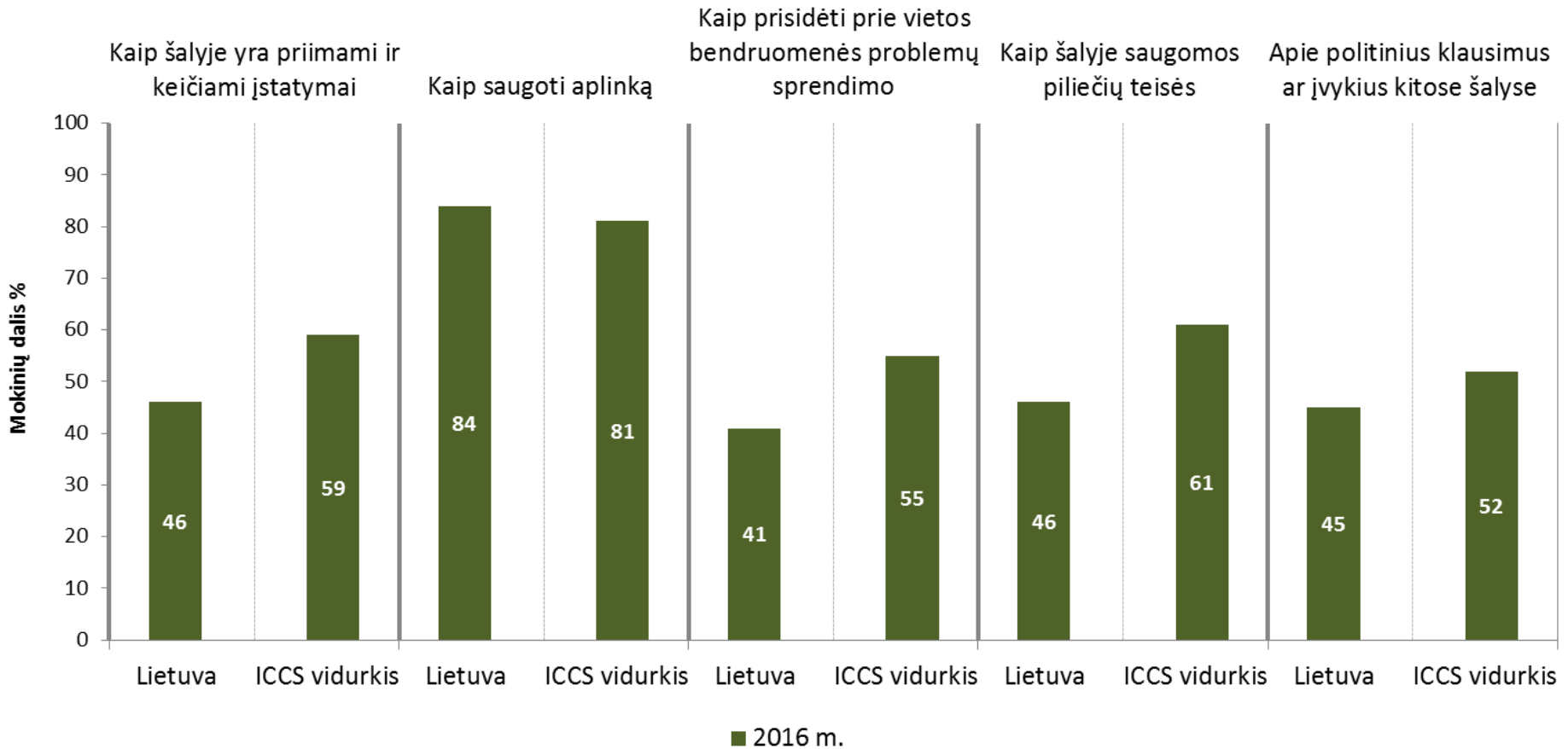
Mokinių, nurodžiusių, kad per pastaruosius tris mėnesius susidūrė su išvardytomis situacijomis, procentinė dalis

Patyčios yra gana dažnas ir paplitęs reiškinys reiškinys.

Pilietinio ugdymo turinio temų mokymasis

Mokinių, kurie nurodė, kad jie daug ar pakankamai daug išmoko mokykloje mokydami su pilietiniu ugdymu siejamų temų, dalis procentais

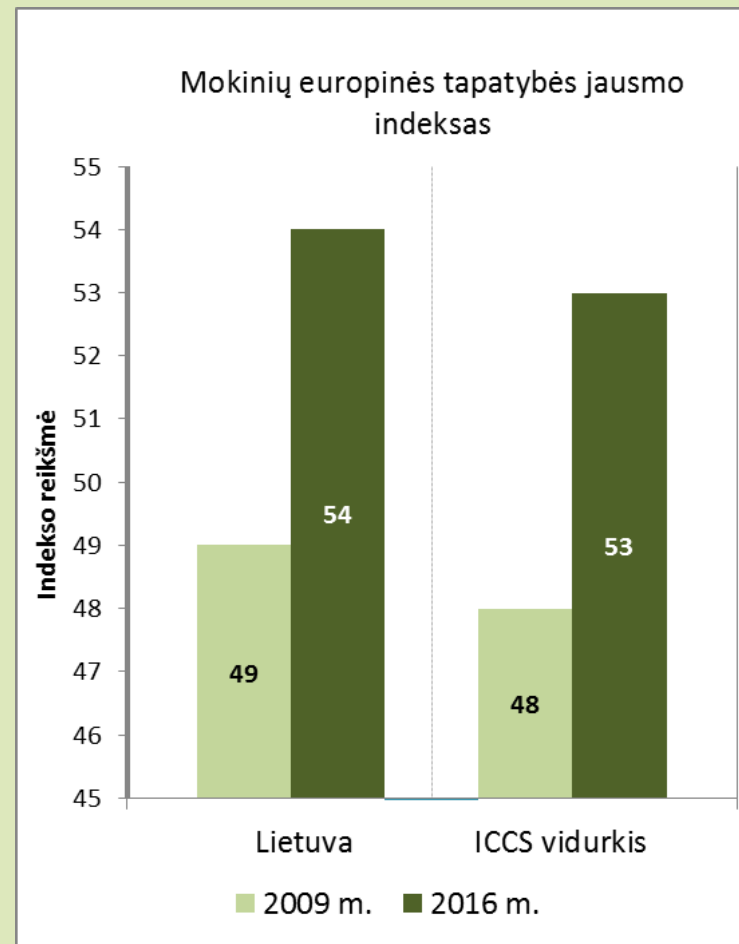

Daugiausia mokinių išmoko apie aplinkos apsaugą
Visas kitas temas išmoko mažesnė dalis mokinių nei ICCS šalių vidurkis

Mokinių Europinė tapatybė

Šalys	Mokinių europinės tapatybės jausmo indeksas		
	ICCS 2016	ICCS 2009	Skirtumas tarp 2016 ir 2009 metų
Belgija (Flandrija)	52 (0,3) ▽	49 (0,2)	2,8 (0,4) ●
Bulgarija	52 (0,3) ▽	50 (0,2)	2,1 (0,5) ●
Danija	53 (0,2) ▽	49 (0,2)	4,1 (0,4) ●
Estija	53 (0,3)	50 (0,3)	3,1 (0,5) ●
Italija	54 (0,2) △	54 (0,2)	0,3 (0,4)
Kroatija	55 (0,3) △	- -	- -
Latvija	48 (0,2) ▼	45 (0,3)	3,1 (0,5) ●
LIETUVA	54 (0,3)	49 (0,2)	4,4 (0,4) ●
Malta	54 (0,2) △	48 (0,3)	5,8 (0,4) ●
Nyderlandai	52 (0,3) ▽	- -	- -
Norvegija (9)	55 (0,2) △	- -	- -
Slovėnija	55 (0,2) △	53 (0,3)	1,3 (0,4) ●
Suomija	56 (0,2) △	52 (0,2)	4,4 (0,4) ●
Švedija	53 (0,3)	50 (0,2)	4,0 (0,5) ●
ICCS 2016 Europos šalių vidurkis	53 (0,1)		
2009-2016 m. dalyvavusių šalių vidurkis	53 (0,1)	48 (0,3)	3,2 (0,1) ●

Vis daugiau mokinių save tapatina su europiečiais

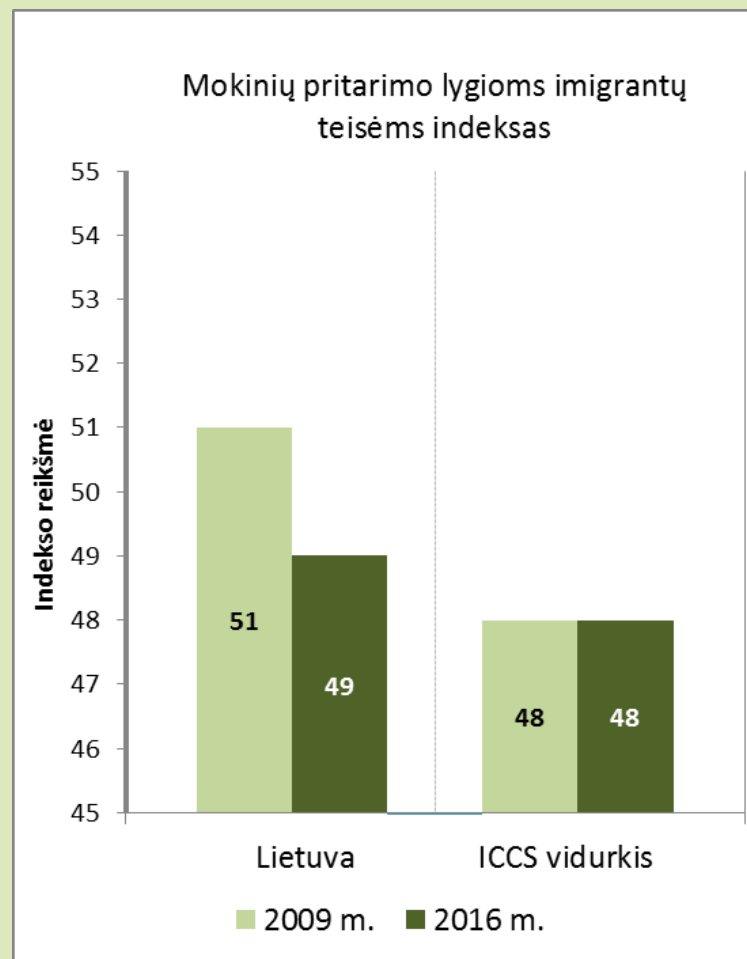

Lentelėje pateiktos tik Europos mdulio klausimyną pildžiusios šalys.

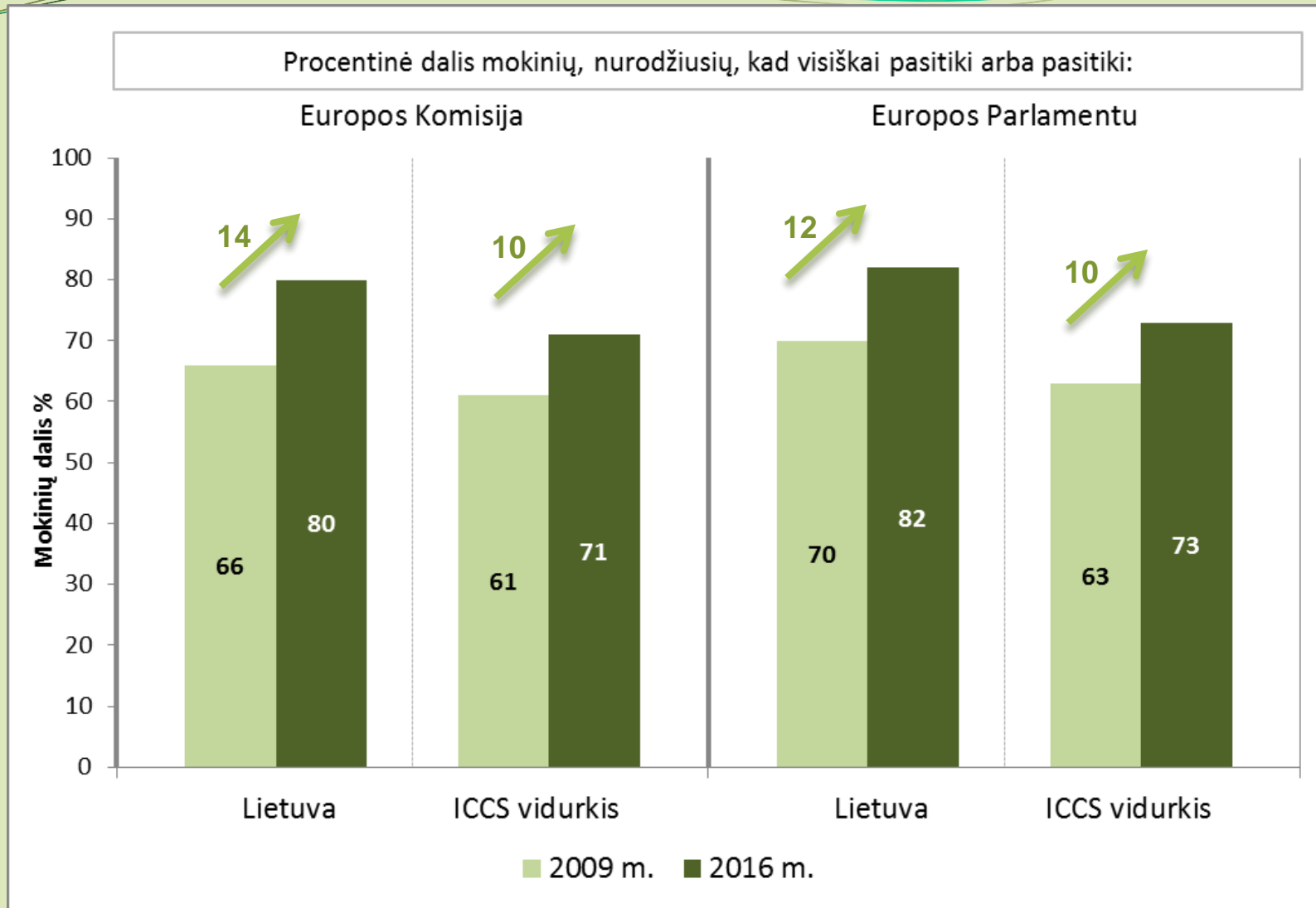
Mokinių požiūris į imigrantų teises

Mokiniai labiau pritaria lygioms imigrantų teisėms Belgijoje, Norvegijoje ir Švedijoje

Šalis	Mokinių pritarimo lygioms imigrantų teisėms indeksas		
	ICCS 2016	ICCS 2009	Skirtumas tarp 2016 ir 2009 metų
Belgija (Flandrija)	47 (0,2) ▽	46 (0,3)	1,6 (0,5) ●
Bulgarija	46 (0,3) ▽	52 (0,2)	-5,6 (0,5) ●
Danija	49 (0,2)	48 (0,3)	0,0 (0,5)
Estija	46 (0,1) ▽	48 (0,2)	-1,7 (0,4) ●
Italija	49 (0,2)	48 (0,3)	0,1 (0,5)
Kroatija	50 (0,2) △	- -	- -
Latvija	43 (0,2) ▼	47 (0,2)	-3,4 (0,5) ●
LIETUVA	49 (0,2) △	51 (0,2)	-1,6 (0,4) ●
Malta	48 (0,2)	49 (0,3)	-1,0 (0,5) ●
Nyderlandai	47 (0,3) ▽	- -	- -
Norvegija (9)	51 (0,2) △	48 (0,4)	2,8 (0,5) ●
Slovėnija	50 (0,3) △	50 (0,3)	-0,3 (0,5)
Suomija	48 (0,2) ▽	48 (0,3)	-0,2 (0,5)
Švedija	53 (0,4) ▲	52 (0,4)	1,5 (0,7) ●
ICCS 2016 Europos šalių vidurkis	48 (0,1)		
2009-2016 m. dalyvavusių šalių vidurkis	48 (0,1)	48 (0,3)	-0,6 (0,1) ●

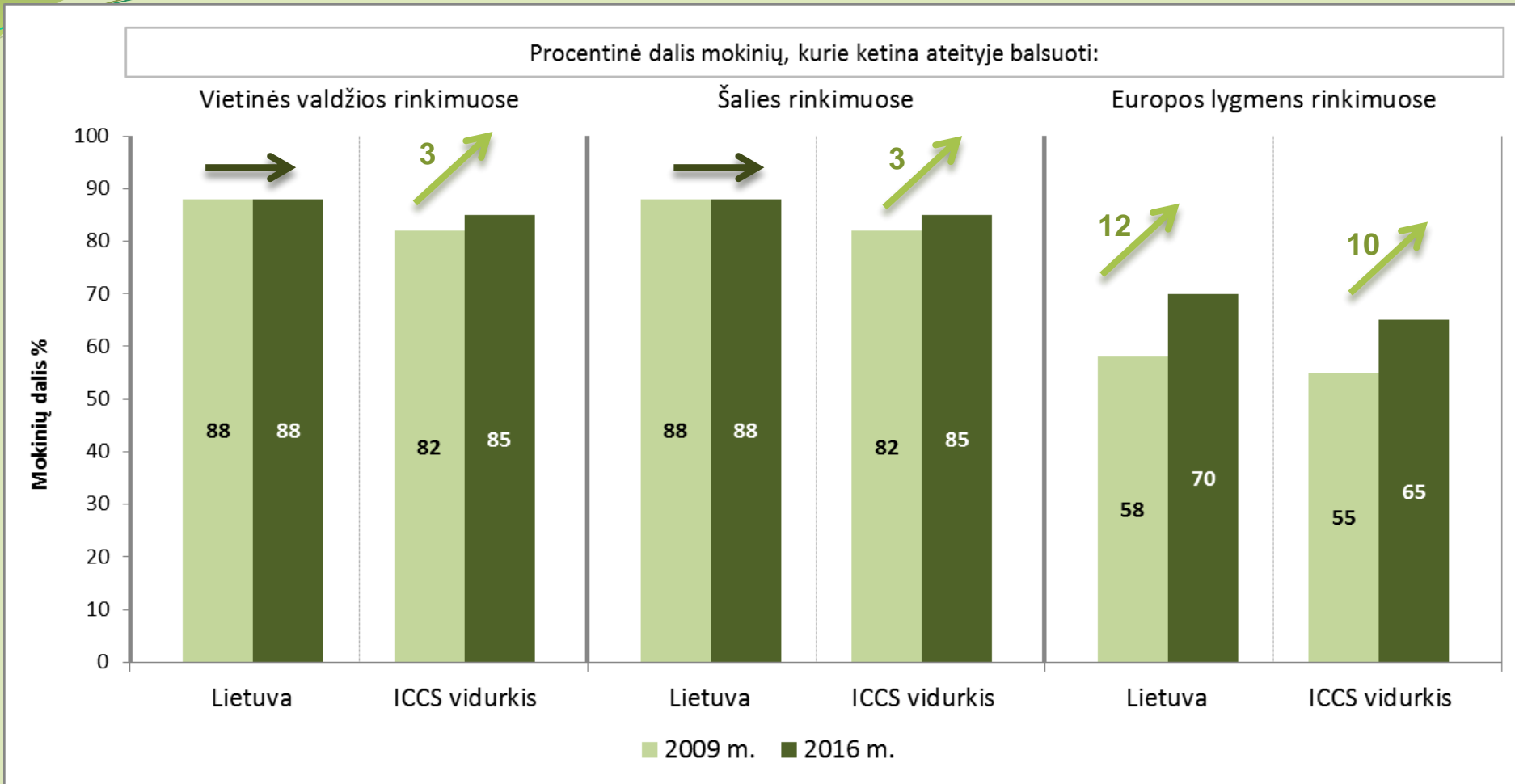
Mokinių pasitikėjimas Europos institucijomis

ICCS vidurkis apskaičiuotas remiantis tik Europos modulio klausimyną pildžiusių šalių duomenimis

Mokinių, pasitikinčių Europos institucijomis, dalis išaugo

Mokinių nusiteikimas ateityje balsuoti rinkimuose

ICCS vidurkis apskaičiuotas remiantis tik Europos modulio klausimyną pildžiusių šalių duomenimis

Išaugo mokinių dalis, ketinančių alyvauti Europos lygmens rinkimuose

Rekomendacijos

- Kadangi šalyse pilietinis ugdymas vykdomas įvairiais būdais, nėra tik vieno gero būdo, todėl siūloma naudoti esamą ugdymo būdą, tačiau būtina suprasti, kad ši sritis yra visų mokomųjų dalykų mokytojų prerogatyva.
- Padėti **mokytojams** labiau pasirengti:
 - gerinti kiekvieno mokinio pasiekimus, ypač didinant mokinių, pasiekusių aukščiausius lygmenis, dalį ir mažinant mokinių, pasiekusių žemiausius lygmenis, dalį;
 - ugdymo turiniui įgyvendinti;
 - skatinti patrauklią visuomeninę veiklą vietos bendruomenėse;
 - socialiniuose tinkluose populiarinant legalias aktyvaus pilietinio dalyvavimo formas.
- Į pedagogų pilietiškumo ir pilietinio ugdymo kvalifikacijos tobulinimo kursų turinį įtraukti lyčių lygybės, vyrų ir moterų lygių, etninės grupės ar rasės galimybių temas.

Rekomendacijos

- Gerinti mokinių pilietines žinias ir supratimą apie legalios pilietinės veiklos (taip pat ir protesto) formas ir jų suteikiamas galimybes, puoselėti vertybines nuostatas.
- Rasti tinkamų priemonių didinti mokinių aspiracijas ir gebėjimus naudotis legaliomis pilietinio gyvenimo formomis (*Sic! Maždaug trečdalis šalies mokinių nurodė ketinantys ateityje dalyvauti nelegalioje veikloje (įvairiose nelegaliose protesto akcijose)*).
- Daugiau dėmesio skirti:
 - mokinių kritiniam ir savarankiškam mąstymui ugdyti;
 - aplinką gerbiančiam ir tausojančiam požiūriui formuoti;
 - žinioms apie socialines, politines ir pilietines institucijas;
 - mokyti apginti savo požiūrį;
 - mokinių teigiamoms pilietinėms nuostatoms formotis lyčių, etninių grupių ar rasių lygių galimybių požiūriu.

Rekomendacijos

- Gerokai labiau kreipti dėmesį į bendravimą, mokinių tarpusavio žodyną (*Sic! Lietuvoje užfiksuota didžiausia dalis mokinių, patiriančių įvairias žodines patyčias, internete paskelbtus įžeidžiančius komentarus ar nuotraukas*).
- Daugiau dėmesio skirti mokytojų ir tėvų pasirengimui ugdyti nulinę toleranciją patyčioms, padėti mokiniams išmokti atsakingai naudotis internetu ir išvengti patyčių elektroninėje erdvėje.
- Kurti Lietuvos mokyklose rečiau nei vidutiniškai kitose šalyse taikomas anoniminio informavimo apie mokinių patyčias sistemas. Ieškoti veiksmingų priemonių, padedančių užkirsti kelią patyčioms tarp mokytojų ir mokinių.
- Daugiau dėmesio skirti **vaikinių** pilietiniam ugdymui stiprinti, atsižvelgti į tai, kad vaikinių rezultatai yra žemesni, jie dažiau linkę imtis nelegalių veiklos formų, dažniau susiduria su patyčiomis.

Rekomendacijos

- Savivaldybėms ir mokykloms ieškoti tinkamiausių priemonių mažinti didelius pilietinių žinių skirtumus tarp mokyklų, ypač į didelį atotrūkį tarp aukščiausių ir žemiausių lygmenis pasiekiančių mokinių.
- Stiprinti mokyklos atliekamą **kompensuojamąją funkciją** (pvz., turtinga biblioteka, galimybė naudotis kompiuteriais ir internetu, galimybė pasikalbėti su suaugusiais (nebūtinai su mokytojais, atsakingais už pilietinį ugdymą) apie politines ir socialines problemas, taip pat apie tai, kas vyksta kitose šalyse) kaip labai svarbią ugdant mokinių iš mažiau palankios socioekonominės namų aplinkos pilietinius gebėjimus (*Sic! ICCS tyrimas parodė, kad namų aplinkos kontekstas (ypač tėvų profesinis statusas, tėvų išsimokslinimas ir knygų skaičius namuose) yra stipriausiai susijęs su mokinių pilietinėmis žiniomis*).

- Siekiant gerinti jaunuolių pilietines žinias ir nusiteikimą ateityje dalyvauti pilietinėje veikloje, rekomenduojama mokiniams sudaryti daugiau įvairių galimybių aktyviai dalyvauti pilietinėje ir visuomeninėje veikloje,
- mokyklose įsteigti pagrindines demokratines valdymo struktūras,
- skatinti mokinius įsitraukti į socialines mokyklos iniciatyvas (*Sic! Egzistuoja ryšys tarp to, su kokiomis demokratinėmis įsitraukimo formomis mokiniai susiduria mokykloje, ir jų požiūrio į savo pilietinį dalyvavimą ateityje. Pavyzdžiui, nustatytas ryšys tarp klasės klimato, patirties, susijusios su pilietiniu dalyvavimu mokykloje, ir pilietinių žinių lygio bei ketinimo ateityje dalyvauti pilietiniame gyvenime*).

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA
NACIONALINIS EGZAMINŲ CENTRAS

Tarptautinis pilietinio ugdymo ir pilietiškumo tyrimas ICCS 2016

Rezultatų pristatymas

Dr. Rita Dukynaitė,
IEA generalinės asamblėjos narė
Mindaugas Stundža,
NEC Mokinių pasiekimų tyrimų ir
analizės skyriaus vedėjas

2017 11 10